

ประกาศกรมปศุสัตว์

เรื่อง นิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

(Case Definition for Notifiable Avian Influenza)

พ.ศ. ๒๕๖๖

จากการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ - ๒๕๕๑ กรมปศุสัตว์ได้ใช้มาตรการสำคัญคือการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีก ทั้งการเฝ้าระวังเชิงรับและเชิงรุกด้วยอาการทางคลินิกและทางห้องปฏิบัติการ รวมทั้งดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกำหนดให้โรคไข้หวัดนกเป็นโรคระบาด ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เกิดประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์ และเกิดประโยชน์สูงสุด อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมปศุสัตว์ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง นิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (Case Definition for Notifiable Avian Influenza) พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง นิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง นิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๔ กำหนดนิยามของสัตว์ปีกที่ป่วยด้วยโรคไข้หวัดนก ดังนี้

(๑) โรคไข้หวัดนก กรณีการยืนยันทางห้องปฏิบัติการ หมายความว่า โรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสอินฟลูเอนซ่าเอ (Influenza A virus) ใด ๆ ก็ตามที่เกิดจากชนิด H5 หรือ H7 ที่ได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการตามวิธีมาตรฐานขององค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) หรือโดยเชื้อไวรัสอินฟลูเอนซ่าเอ (Influenza A virus) ใด ๆ ที่มีค่าดัชนีการก่อโรคเมื่อฉีดเข้าหลอดเลือดดำ (Intravenous Pathogenicity index : IVPI) มากกว่า ๑.๒ หรือมีอัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๓๕ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือโรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง และโรคไข้หวัดนกชนิดไม่รุนแรง

(๑.๑) โรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (High Pathogenicity Avian Influenza Viruses) หมายความว่า

(๑.๑.๑) โรคซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสโรคไข้หวัดนกที่มีค่าดัชนีการก่อโรคเมื่อฉีดเชื้อเข้าหลอดเลือดดำ (IVI) ในลูกไก่อายุ ๖ สัปดาห์ มากกว่า ๑.๒ หรือเป็นเหตุให้ลูกไก่อายุ ๔-๘ สัปดาห์ที่ถูกทำให้ติดเชื้อทางหลอดเลือดดำเกิดอัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๗๕

(๑.๑.๒) โรคซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสโรคไข้หวัดนกชนิด H5 และ H7 ที่มีค่า IVPI น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑.๒ หรือเป็นสาเหตุให้ลูกไก่อายุ ๔-๘ สัปดาห์ ที่ถูกทำให้ติดเชื้อทางหลอดเลือดดำ มีอัตราการตายน้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ควรนำไปทดสอบหาลำดับของกรดอะมิโน (Sequencing) ที่ตำแหน่ง Cleavage sites ของโปรตีน HA0 หากพบการเรียงลำดับของกรดอะมิโนที่ตำแหน่งดังกล่าว มีลักษณะเหมือนกันกับเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรงที่เคยแยกเชื้อได้นั้นให้จัดเป็นโรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง

(๑.๒) โรคไข้หวัดนกชนิดไม่รุนแรง (Low Pathogenicity Avian Influenza Viruses) หมายความว่า เชื้อไวรัสอินฟลูเอนซ่าเอ (Influenza A virus) ชนิด H5 และ H7 ทั้งหมด ซึ่งไม่ใช่โรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง

(๒) โรคไข้หวัดนก กรณีสงสัยว่าป่วย หมายความว่า

(๒.๑) สัตว์ปีกที่เลี้ยงในฟาร์มผ่านการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีด้านปศุสัตว์ มีอัตราการตายร้อยละ ๑ ใน ๒ วัน หรือมีอัตราการกินอาหารหรือน้ำลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน หรืออัตราการไข่ลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน

(๒.๒) สัตว์ปีกที่เลี้ยงในฟาร์มที่มีความปลอดภัยทางชีวภาพเบื้องต้น หรือเปิดโล่ง มีอัตราการตายร้อยละ ๕ ใน ๒ วัน หรือมีอัตราการกินอาหารหรือน้ำลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน หรืออัตราการไข่ลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน

(๒.๓) สัตว์ปีกที่เลี้ยงหลังบ้านหรือเลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือน มีการตายอย่างน้อย ๒ ตัว ใน ๒ วัน

(๒.๔) สัตว์ปีกตาม (๒.๑) (๒.๒) และ (๒.๓) แสดงอาการอย่างน้อย ๑ อาการร่วมด้วย ดังนี้

(๒.๔.๑) อาการทางระบบทางเดินหายใจ เช่น หายใจลำบาก หน้าบวม น้ำตาไหล หรือ

(๒.๔.๒) อาการทางระบบประสาท เช่น ชัก คอบิด หรือ

(๒.๔.๓) อาการอื่นๆ เช่น ท้องเสีย ขนยุ่ง ซึม ไม่กินอาหาร ไข่ผิดปกติ หงอนและเหนียงมีสีคล้ำ หรือหน้าแข้งมีจุดเลือดออก

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

สมชวน รัตนมังคลานนท์

อธิบดีกรมปศุสัตว์

เปรียบเทียบนิยามฯเดิม-ใหม่

	นิยามเดิมแก้ไขปี ๒๕๖๔	นิยามใหม่แก้ไขปี ๒๕๖๖
สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในระบบฟาร์ม/ สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในฟาร์ม GAP	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๑ ใน ๒ วัน - อัตราการกินอาหารและน้ำลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน - อัตราไขลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน 	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๑ ใน ๒ วัน - อัตราการกินอาหารและน้ำลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน - อัตราไขลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน
สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในฟาร์มที่มีความ ปลอดภัยทางชีวภาพเบื้องต้น หรือ เปิดโล่ง	-	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๕ ใน ๒ วัน - อัตราการกินอาหารหรือน้ำลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน - อัตราไขลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน
สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงแบบหลังบ้าน/สัตว์ ปีกที่ถูกเลี้ยงหลังบ้านหรือเพื่อ บริโภคในครัวเรือน	<ul style="list-style-type: none"> - สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงแบบหลังบ้าน ในหมู่บ้านเดียวกัน หรือบริเวณใกล้เคียงกัน มีสัตว์ป่วยหรือตายมีอาการ คล้ายคลึงกัน ในระยะเวลาห่างกันไม่เกินเจ็ดวัน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการตายอย่างน้อย ๒ ตัว ใน ๒ วัน